

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Copensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. XCV. Quid est idololatria?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

aduersarij, quam nos hic simus veri ac genuini Patrum veterum filij. Quemadmodum sentimus, ita etiam dicimus, cum iisdem S. Patribus apud Bellarminum.

AD QVÆST. XCV.

Quid est idololatria?

CALVINVS *Instit. lib. 1. c. 11 § 10. 11 16.* &c. proclamat Romanocatholicos de proptie dicta idololatria; ethnicorum simili.

MINISTER, Magistri sectarius, ideo suggillat Excaluinizatoem, de infer-tuncula *ceu Deum* adorare aliud loco Dei: Negatque fieri posse, vt non sit idololatria vel ipsum *Adorare* aliud præter Deum; tamen si id non apprehendatur vt Deus: quod idololatriam faciat actus; non opinio nostra vel scientia. Sicut Phil. 3. *Venter eorum Deus* dicitur. Col. 3. *auaritia idololatria.* Exod. 32. *Vitulum aureum Deus manuum* hominum &c. dicit appellarent **DEVM**, non tamen credebant &c. nihilominus vere erant idololatæ. &c. Ita & Papistæ.

RESPONDEO. Verba dat Minister Verbi inania; & suadere nititur, quem *Docere* deficit. Finis & intentio nostra denominat actum & determinat omnem bona bonum, malum mala; quod vel scholares ethicelli sciunt: norunt quoque theologastri & Calistuli neophyti, posse actum in se esse malum, sed materialiter tantum, si abfuerit agentis intentio mala: posse actum in se bonum materialiter, esse malum formaliter, si ex intentione mala promanarit. Ita res habet cum Adorationis actu, respectu finis: quicquid reclamet Caluinus *Inst. l. 1. cap. 11. §. 9. 16. Venter & auarus.* &c. dicitur idololatra, sicut diuitiæ dicuntur *Mammona*, & Iudas diabolus: Nisi venter &c. pro fine absolute ultimo habeatur ab atheo.

AD QVÆST. XCVII.

An nulle ergo fingenda sint imagines, aut simulacra?

CALVINVS *Instit. l. 2 cap. 8 § 17.* contendit secundum Decalogi idola, omnesque imagines excludere. Idem *l. 1. c. 11 § 1. 2.* Ideoque Papistas infamare. §. 3. 5. 6. 7 &c.

MINISTER cum Catechismo idem pertendit, moxque quaternas quaestiones.

I. An DEVS aliqua ratione effingi possit?

CALVINVS *Instit. l. 1. c. 11* toto negat. **MINISTER** cum Catechesi negat. Suadet 1. Quia *Essentia* De est spirit. lis, immensa, & inuisibilis. *Ad. 17. 24. 19.* Sic & Patres Orig. Aquinas, Bell. id. eoque ait Damasc. l. 4. de fide cap. 17. infigurabilis.

2. Bellar. l. 4. c. 8. fatetur, Qui Deum perfecta similitudine formæ ac naturæ pingere tentaret, is verum idolum constitueret: pingit tamen posse *ad historiam aliquam representandam*, aut *per analogiam*, prout apparuit. Sic & Patochus: *Quoad essentiam*, effigiari nequit; *quoad nostrum intelligendi modum*, potest. At sic & Ethnici Deos, Deasque suas pinxerant in forma, qua apparuerant; ad significandum certas eorum proprietates.

RESPONDEO: Minister neutro quicquam vel apparenter cuincit.

AD I. Idem asserimus ipsum.

AD II. Minor est impia, comparans Veri Dei vnus veras apparitiones, cum Gentilium Deorum fictis apparitionibus, aut diabolicis. Iraque in Deo Patre & S. Spiritu: effigando sequimur S. Scripturam, vsumque Ecclesiæ, iuxta nostrum intelligendi modum, phantasmata speculantem.

II. An DEVS aliqua ratione effingi debeat? id est, an liceat?

MINISTER ex Caluino & Catechesi negat; & addit: *Ed impietatis in Papatu deuentum est, vt in multis locis, ad Vnitatem scil. in Trinitate magis exprimendam, (cum horrore hæc scribo, & intimo cordis iussu) depictum videas vnum hominem tribus facibus, vel vnum cum duobus capitibus & in medio eorum columbam: Quasi Cerberum quandam tricipitem, vel lanam trifrontem conficias.*

Suadet 1. Quia secundo præcepto Deus principaliter verat, ne fiat vlla imago sui. Exo. 20. 23. *Deos autem & argenteos non facietis mecum.* id est, mihi, vel imagines, que Me representant. Quam interpretationem admittit Bell. l. 2. de imag. c. 8. Et ponit istud, Deut. 4. *Vocem verborum audisti, imaginem nullam vidisti. Obserua ergo teipsum, ne forte deceptus facias tibi vllam similitudinem.*

2. Sic etiam quidam Pontificii, test. Bellarmino: & Conc. vi. Generale, can. 82. Ipseque Bellarminus aperte